

felhangból áll. A keletkező hangok az üreg térfogatától és a nyílás nagyságától, sőt némileg alakjától is függenek (S o n d h a u s s kísérleti és H e l m h o l t z elméleti vizsgálatai nyomán). Ha ily öblös tárgyat fülünkhöz tartunk, a környékünkben sohasem szünetelő hangok és neszek között, melyekben minden gondolható rezgésű hangot föllelhetünk, mindig találkozunk olyan, mely az illető üreg alap- és felhangjait velehangzásra bírja. Ebből keletkezik az a sajátzerű zúgás, melyből a monda a kagyló hazájának: a tengernek hullámmoraját akarja kihallani. Abszolút nyugodt, zajtalan levegőben a kagyló is elnémulna. H. Á.

(35.) Úgy látszik, hogy a Regel-féle Gartenflora 1875-ig megjelent folyamainak könyvtárainkban létéről senkinek sincs tudomása; legalább hozzánk tudósítás nem érkezett. —.

(40.) A szőlőtőkén talált hernyók, melyek a fiatal hajtásokat lerágják, az *Agrotis praeox* lepke lárvái, melyek ez idén másutt is tettek kárt a szőlőben. —.

(44.) A monsummanoi barlang ma is híres hely s természetes gőzfürdőit általában sikeresen használják izom- és ízületi reumatizmus ellen. A barlang a mintegy 1000 lakosú Monsummano helyiség (Lucca tartomány, Nievole-völgy) közelében van, 248 m. hosszú s 12 m. széles; két melegforrástól táplált sósvízű medenczéje van 32—40° C. hőmérséklettel; levegőjének hőfoka 27—35 fok C.; nedves, de, minthogy a külső levegővel közlekedik, mindig tiszta és friss. Bővebben: K n o b l a u c h, Die Heilgrotte von Monsummano, Warmbrunn, 1876. —.

(45.) A hangyákat legártatlanabb módon forróvízzel lehet kiirtani, többször ismételve ez eljárást; alaposabb irtást végezhetünk petróleummal s talán még hathatósabb lehet a karbolsav. —.

(48.) A Veszprémben f. év május 2-ikán d. u. 6 és 7 óra között észlelt igen érdekes légköri tüemény úgynevezett »tromba« vagy felhőtölcsér volt. Ez a jelenség különösen az évnek melegebb szakában mutatkozik nyugodt, erősen felmelegedett levegőben. Mindenkor a felfelé emelkedő légáram az okozója. Gyakran jégesővel és elektromos tüeményekkel is jár. H. Á.

(82.) Ha suggestio útján sebet állíthatni elő, valószínű, hogy ez betűalakú is lehet.

Különben hagyjuk a hypnotismust és jelenségeit az orvosoknak. —.

(84.) A portland- és román cement-betonból épült házak hasznavehetőségét és szilárdságát már jó sok, aránylag hosszabb idő óta is fennálló példa bizonyítja. Meglehető régi, betonból öntött épületeket találhatunk pl. Württembergben az Aulendorf-Sigmaringeni vasút mentén, a hol ezelőtt 35 évvel az összes őrházakat, kő és téglá teljes hiányában, ezen anyagból készítették. E vasút igazgatósága az őrházakkal minden tekintetben meg van elégedve, mert ámbár e házak legtöbbje nagyon kedvezőtlen helyre épült, nagyobb javításra eddig sehol sem volt szükség.

Még érdekesebb ily fajta épületeket emelt az 1872—74-ik évben Berlin városában egy akkor alakult cement-részvénytársaság. E társaság, hogy szegényebb sorsú munkáscsaládoknak olcsó lakást szerezhesen, a város »Victoriastadt« nevű területén rövid két év alatt 58 két- és háromemeletes házat épített. Mint a társaság jelentésében olvastam, az első 20 háznak csakis a falait, a többi 30 háznak már a mennyezetét, padlását és lépcsőit is, az utolsó 8 épületnek végül már minden részét, még a tetejét is betonból öntötték. A portlandcement a zúzott kavicssal a falakban 1:10, a boltozatokban 1:7, a lépcsőben és tetőszerkezetben végül 1:6 arányban volt keverve, s a munka oly gyorsan haladt, hogy egy három emeletes ház elkészülte, az összes belső munkákat is bele értve, átlag csak három hónapot vett igénybe. Legfeltűnőbb a dologban azonban mégis az, hogy e házak aránylag mind nagyon gyenge falakkal épültek, mert míg pl. egy háromemeletes ház földszinti téglafala legalább 60—75 cm. vastag, addig e beton-házak egyikében sem találunk 18 cm.-nél vastagabb falat. Hogy pedig e látszólag gyenge falméret untig elegendő, azt legjobban bizonyítja a hivatalos megterhelési próba jegyzőkönyve, mely szerint se a négyzetméterenként 3500 kgr.-mal megterhelt boltozatokon, se az oldalfalakon, a legnagyobb valószínű igénybevétel ötszörösének nyomása alatt, erősebb repedést vagy számba vehető nagyobb ülepedést észlelni nem lehetett.

De nem a betonépítkezés az, a mit ajánlani akarok, s talán nem is ez az, a mire t. tagtárs úr gondol, mert nálunk Magyarországon nem a cementből, hanem a közönséges oltott mészből tömött falak terjednek el mindinkább. E módszernél a közönséges bánya-